

Λοιπὸν ἀς βροφήσωμεν ἀκόμη ὀλίγον βούμι εἰς ὑγίαν τοῦ Uncle-Sam (*) καὶ τῶν τέκνων του. Τώρα θὰ ὑπάγω καὶ ἐγὼ νὰ ἐξαπλωθῶ, ἀν μὲ δίδης τὴν ἀδειαν, σιμὰ εἰς τὴν φωτίαν καὶ νὰ κοιμηθῶ φεγγόμενος ἀπὸ τὰ ἄστρα . . .

Καὶ ὁ μὲν Τωβίας συγκωθεὶς κατεκλίθη πλησίον τῶν συντρόφων αὐτοῦ, δυσκρεστημένος ὅτι ὁ ἄγνωστος προετίμα τοῦ καταλύμακος τῶν ὑλοτόμων τὸ ὑπαιθρον· ὁ δὲ ξένος, θέσας περὶ στέλεχος δένδρου τὸν κατάκοπον αὐτοῦ Ἴππον, περιετειλίχθη ἕλος διὰ μηλωτῆς καὶ ἐξηπλώθη. Πολλὰς ὥρας αἱ φλόγες τῆς ἐστίας ἐφώτιζον τὸ δάσος· πρὸς δὲ τὸ μεσονύκτιον ἐσθέσθησαν, καὶ ὅτε ἐσθέσθησαν καὶ οἱ πρῶτοι ἀστέρες, πάγος λευκός, συμπυκνωθεὶς ἐπὶ τῶν χόρτων καὶ τῶν δένδρων ἐδείκνυε τὸ δάσος ὡς φέρον τὴν στολὴν τῶν ἀνθέων τοῦ ἔκρος. Τὴν δὲ πρῶταν, ὁ ἥλιος, ὅστις ἐξηκόντιζε τὸ ὠχρὸν αὐτοῦ φῶς εἰς τὴν ὀμίχλην, δὲν ἐβράδυνε νὰ διασχίσῃ τὰ νέφη, ἅ τινε καταπάντα πρὸς τὸν ὀρίζοντα, κατέκλυσαν ἐπὶ τέλους ὅλον τὸν οὐρανόν. Ὁ ἄνεμος εἶχε μεταβληθῆ· ἔπνεε νότος· βροχὴ ἔρχισαι νὰ πίπτῃ, καὶ ὁ πάγος ἀνελύθη ἀμέσως.

Ἐν τοσοῦτῳ οἱ ὑλοτόμοι ἐτοιμαζόμενοι ν' ἀναχωρήσωσι μετέφεραν εἰς τὴν σχεδίαν πάντα τὰ ἐργαλεῖα, πελέκει, σφυρία καὶ χύτρας· ὁ δὲ κυνηγός, καθήμενος πρὸ τοῦ πυρός καὶ ἀναρρίπιζων αὐτὸ, ἔβραζε καφέν· ὁ Ἴππος αὐτοῦ ἦτο ἔτοιμος.

— Καλὰ παιδιὰ, ἐκραξέ πρὸς τὸν ἀρχηγὸν τῶν ὑλοτόμων καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν, ἔλατε σὰς παρακλῶ· ὁ καιρὸς εἶναι βροχερός καὶ ὀλίγος καφές θὰ σὰς ὠφελήσῃ πρὶν ἀναχωρήσετε.

Οἱ ὑλοτόμοι ἐπλησίασαν ἀμέσως, προτείνοντες ἕκαστος μεταλλινὸν ποτήριον. Ὁ ξένος ἔδωκε πρὸς πάντας καφέν προσθεὶς καὶ τὸ ἀπολειφθὲν βούμιον, καὶ ἀφ' οὗ ἔπιαν ἀνεχώρησαν λέγοντες ὅτι ἦτο εὐγενέστατος κυνηγός.

— Σαῖς, παλληκαριά μου, εἶπεν ὁ Τωβίας, δὲν βλέπετε μακρότερα ἀπὸ τὴν μύτιν σας· διότι σὰς ἔδωκεν ὀλίγον κυνηγι καὶ ὀλίγον καφέν, τὸν θαυμάζετε . . . Ἐγὼ ὑμῶς δὲν ἀγαπῶ νὰ βλέπω εἰς τὰ δάση μας αὐτοὺς τοὺς εὐγενεστάτους, διότι μετ' ὀλίγον θὰ πάρουν τὸν τόπον μας . . . Θὰ ἔλθῃ ἡμέρα εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἰδῆτε ὅτι θ' ἀνοίξουν δρόμους, θὰ φράξουν τὸν ποταμὸν διὰ νὰ κάμουν μύλους, θὰ κόψουν τὰ δένδρα, καὶ τότε ἡ τύχη τοῦ ὑλοτόμου τί θὰ γίνῃ;

Καὶ ταῦτα λέγοντος τοῦ Τωβίου οἱ ἄλλοι συνώθησαν τὴν σχεδίαν πρὸς τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ, ἐνῶ ἐκεῖνος ἔλυε τὰ ἀπόγεια. Ὅτε δὲ ὁ πύργος ἐκεῖνος

τῶν ξύλων παρεσύρθη ὑπὸ τοῦ ρεύματος, οἱ ὑλοτόμοι ἐπεφήκησαν τρεῖς μεγαλοφώνως. Ἡ ἤχὴ ἐπανελάθε τὰς βροντώδεις αὐτῶν φωνάς, ὡς ἂν ἠπαίλει τὰ προαιώνια δένδρα ὅτι καὶ αὐτῶν ὁ θάνατος δὲν εἶναι μακρὰν. Ἡ σχεδία ἔπλεεν ἐπὶ τῶν πρσίονων ὑδάτων, τὰ ὁποῖα ἔστιζαν οἱ σταλαγμοὶ τῆς βροχῆς, καὶ ἔπλεεν ὑπὸ τὸν ζοφερὸν θόλον τῶν δένδρων περιστρεφόμενη ὡς γιγάντειος ὄφεις, καὶ ἐτριζε, καὶ ἐφόβιζε τὰ πτηνὰ, ἐνῶ αἱ μακρόταται κῶπαι ἐμάστιζον τὰ κύματα. Οἱ λοφωτοὶ ἐρωδιοὶ, καθήμενοι ἐπὶ κλώνων, τοὺς ὁποίους παρέσυρεν ὁ ποταμός, ἔβλεπον ἐκθαμβοὶ τὴν σωρὸν τῶν κυμαινομένων δένδρων, οὐ τινος οἱ μανδυοφόροι ὀδηγοὶ ὠμοίαζον πρὸς κηράδας χιόνων. Καὶ ὅτε ἐπλησίαζεν ἡ σχεδία ἠνοιγον τὰς στρογγύλας αὐτῶν πτέρυγας καὶ ἔφρευγον, τείνοντες τὸν λακιδὸν καὶ κρεμώντες τοὺς πόδας, πρὸς μεμονωμένα μέρη.

(Ἐπεται συνέχεια.)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Γεν. ἱστορία μεταφραθεῖσα ἐκ τῆς δωδεκάτης ἐκδόσεως τῆς ἐπιτομῆς τοῦ καθηγ. Γουλ. Ποτσίου καὶ διασκευασθεῖσα πρὸς χρῆσιν τῶν ἐν Ἑλλάδι Γυμνασίων, ὑπὸ Γ. Α. Βακαλοπούλου καθηγητοῦ κλ. Τόμοι τέσσαρες. Ἀθήναι 1866.

Σπανίως ἐγένετο λόγος ἐν τῇ *Πανδώρα* περὶ τῶν καλουμένων διδασκτικῶν βιβλίων, τῶν ἐν χρῆσει διπλαθῆ ἐν τοῖς σχολείοις, καθόσον ἡ ἐκτίμησις τῆς ἀξίας καὶ τῆς καταλληλότητος αὐτῶν ἀνήκει εἰς τὸ ἐπὶ τῆς παιδείας ὑπουργεῖον. Ἀλλὰ τὸ ὑπουργεῖον ἐξεπλήρωσε πάντοτε εὐσυνειδήτως τὸ καθήκον τοῦτο; Βεβαίως οὐχί· διότι ποτὲ μὲν ἐπέτρεψεν ἐπισήμως τὴν παραδοχὴν βιβλίων ἀμεθόδων, στερουμένων ἀκριβείας καὶ πολλαχοῦ ἐσφαλμένων, ποτὲ δὲ ἠδικοφόρησεν ὡς πρὸς τὴν ποιότητα τῶν ἀνευ ἐγκρίσεως εἰσχυομένων καὶ ἐπιβαλλομένων εἰς τοὺς μαθητάς. Ἐντεῦθεν ἡ βιβλιοκαπηλεία, ἣτις λέγεται οὐ μικρὰ, καὶ ἐντεῦθεν ἡ περὶ τὴν μάθησιν χλωδότης καὶ φιλοπονωτάτων μαθητῶν. Δὲν εἴμεθα τῆς γνώμης ὅτι πρέπει νὰ γίνωσι δεκτὰ εἰς πάντα τὰ σχολεῖα ὁμοιόμορφα βιβλία· διότι νομίζομεν ὅτι ἡ ἐλευθερία περὶ τὴν σύνταξιν καὶ τὴν ἐκλογὴν, κεντεῖ τὴν ἀμιλλαν τῶν διδασκάλων, τῶν φιλοτίμων λέγομεν καὶ εὐσυνειδήτων, τίς ν' ἀναδείξῃ ἱκανωτέρους μαθητάς, μεταχειριζόμενος τὰ κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ ἀρμοδιώτερα βιβλία.

Ἐκ τῶν ἀρμοδιωτέρων τούτων φρονοῦμεν τὴν ἀναγγελλομένην ἱσταρίαν, στηριζόμενοι εἰς τὸ κύρος τῆς πείρας, οὐχί τῆς ἡμετέρας, ἀλλὰ τῆς τῶν Γερμανῶν. Ὁ Κ. Βακαλόπουλος μετέφρασε, καὶ τὴν μεταφραστικὴν διεσκεύασε κατὰ τὰς ἀνάγκας τῶν ἐν Ἑλ-

(*) Οὕτω πως χαριέντως ἐμπνεύουσιν οἱ Ἀμερικανοὶ τὰ δύο ἀρκτικά στοιχεία τοῦ United - States, ἡτοι τῶν Ὀρεινῶν ἠὲ τῶν Ἠολιτικῶν.

λάδι γυμνασίων, ὀδηγηθεῖς καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῆς πολυετοῦς πείρας τὴν ὁποίαν ἀπέκτησε διδάσκων. Ἴνα δὲ ἐννοήσωμεν ὁποῖον τὸ σύγγραμμα, παραθέτομεν ἐνταῦθα τὸν πρόλογον τοῦ μεταφραστοῦ.

«Εἰ καὶ ὑπάρχουσιν ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς γλωσσῇ πρὸς τὴν ἐν τοῖς ἡμετέροις Γυμνασίοις διδασκαλίαν τῆς Γενικῆς καὶ Ἑλληνικῆς Ἱστορίας ἐγχειρίδια σπουδαίων ἀνδρῶν, ἐκ τῶν αὐτῶν μετενηνεγμένα πολυφόρων ναυμάτων, ἀλλ' ὅμως τὸ πρῶτον, συννοοῦν, ὡς νομίζομεν, συντομίαν καὶ βραχυλογίαν μετ' ἀκριθείας ἐπὶ ἐκτάσεως ὅση ἀπαιτεῖται πρὸς τὴν ἐν τοῖς παρ' ἡμῖν Γυμνασίοις διδασκαλίαν τῆς Γενικῆς καὶ Ἑλληνικῆς Ἱστορίας, εἶνε ἐν τῇ σμικρότητι περιεκτικώτατον καὶ δύνανται, νομίζομεν, νὰ μὴ φανῆ περιττόν. Αἱ δὲ ἐν αὐτῷ κεινοτομίαι αἱ ἀπαραίτητοι πρὸς τὴν κατάληψιν τῆς ἱστορίας καὶ σκοπιμώταται πρὸς τὴν τῶν διδασκομένων διανοητικὴν ἀνάπτυξιν εἶνε ἢ τε προτασσομένη γεωγραφικὴ ἐποψὶς ἐκάστης κατὰ μέρος χώρας, ἐν ἣ τὰ ἱστορικὰ γεγονότα παρεστάθησαν, καὶ ἢ ἐπιτασσομένη τοῦ πολιτισμοῦ περίληψις, ἣτις εἰς μὲν τὴν Ἀρχαίαν Ἱστορίαν συνάπτεται μετὰ τῆς ἱστορίας ἐκάστου λαοῦ, εἰς δὲ τὴν Μέτην καὶ Νεωτέραν ἀναφέρεται εἰς πᾶσαν τὴν ἐποχὴν ἀνηκόντως. Ἐκ τούτου οὐχὶ μόνον ἐπαγωγὸν καθίσταται τὸ μάθημα τῆς ἱστορίας, ποικιλλόμενον διὰ τούτων, ἀλλὰ καὶ διδάσκει συγχρόνως ἡμᾶς ὅτι ἡ σημασία ἐκάστου λαοῦ δὲν ἐξαρτᾶται μόνον ἐκ τῶν πολεμικῶν πράξεων, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς πρὸς τὸν πολιτισμὸν ἀναπτύξεως αὐτοῦ.

«Πολλαχοῦ συνδέονται μετὰ τοῦ κειμένου σπουδαῖα γεγονότα, πολλὴν πρὸς αὐτὸ σχέσιν ἔχοντα, ἅτινα ὅμως, διακρινόμενα διὰ μικροτέρων γραμμαμάτων, δύνανται οἱ διδάσκοντες νὰ παραλείψωσιν, ἢ ν' ἀναπτύσωσιν κατὰ τὴν κατάστασιν καὶ τὰς ἀνάγκας τῶν ἀκροατῶν τῶν.

«Ἀποφασίσαντες νὰ μετενέγκωμεν εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς γλωσσῶν ἐγχειρίδιον γενικῆς ἱστορίας, ἔχον τὰ ἀνωτέρω πλεονεκτήματα, μετὰ πλείστης φροντίδος ἐζητήσαμεν τὰ ἀριστεὰ τῶν ἐν χρήσει ἐν τοῖς ἀντιστοιχοῖς διδασκῆρσι τῆς Γερμανίας, Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ τῶν ἄλλων πεφωτισμένων ἐθνῶν πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν Γυμνάσια. Ἐκ τούτων δ' ἐξελέξαμεν τὴν ἐπιτομὴν τῆς Γενικῆς Ἱστορίας τοῦ ἐν Κολωνίᾳ σοφοῦ καθηγητοῦ Γουλιέλμου Πυτσίου, ἣτις παρὰ πάντων ἀνομολογεῖται ὅτι εἶνε τὸ ἀριστεὸν τῶν ἐν Γερμανίᾳ διδασκῆρικῶν τῆς Γενικῆς Ἱστορίας βιβλίων. Ἐγένοντο ὅμως ἐν αὐτῷ διασκευαί, ὅσας ἀπῆται ἢ εἰς τὰ ἐν Ἑλλάδι Γυμνάσια εἰσαγωγὴ αὐτῆς, ἢ γοῦν τὰ ἀφορῶντα ἡμᾶς καὶ τὰ περὶ ἡμᾶς ἀνεπτύχθησαν, ὅπως πράττει τοῦτο ἀντιστρόφως ὁ ἴδιος συγγραφεὺς· ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τοῖς λοιποῖς πολλαχοῦ συνεπτυγμένα, ὅμως καταληπτὰ ἄλλοις, ἀνεπτύχθησαν

καὶ ἐτροποποιήθησαν πρὸς εὐκολωτέραν κατάληψιν αὐτῶν.

«Τὸ εὐμέθοδον τοῦ συγγραφέως τῆς ἀνὰ χεῖρας ἱστορίας ἐκτὸς τῆς ῥηθείσης γενικῆς ἀνομολογίας δαίκνυσιν ἢ γενικὴ σχεδὸν χρῆσις τοῦ βιβλίου ἐν Γερμανίᾳ, αἱ ἄλλεπάλληλοι ἐκδόσεις καὶ αἱ εἰς πολλὰ καὶ σοφὰ κράτη μεταφράσεις αὐτοῦ, τὰ ὁποῖα προσμαρτυροῦσι καὶ τὸ ἐπιτυχὲς τῆς ἡμετέρας ἐκλογῆς.

«Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὸν κανονισμὸν τῶν ἡμετέρων Γυμνασίων ἐν τῇ τετάρτῃ τάξει αὐτῶν διδάσκεται ἢ μαθηματικὴ καὶ φυσικὴ γεωγραφία, ἀπεσπάσαμεν τὸ κείμενον τῶν μαθημάτων τούτων ἐκ τῆς ἐπιτομῆς τῆς στοιχειώδους δι' ἀνώτερα ἐκπαιδευτικὰ κατὰστάματα (τὰ ἀντίστοιχα πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν Γυμνάσια) Γεωγραφίας τοῦ ἐν Ἄλλῃ διασθήμου καθηγητοῦ Ε. Α. Δαυιήλ καὶ τὸ προτάζομεν ἐν ἀρχῇ τοῦ πρώτου τεύχους, ὅπως καὶ παρὰ Γερμανοῖς προτάσσεται, διότι πολλαὶ τῶν ἐν αὐτῷ γνώσεων εἶνε ἐξηγητικαὶ ὅρων ἀπεντωμένων ἐν ταῖς γεωγραφικαῖς εἰσαγωγαῖς ταῖς συνοδευούσαις τὴν ἱστορίαν, ἀλλ' οὐδὲν τὸ καλὸν νὰ συμμορφωθῶσιν οἱ διδάσκοντες πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου διακελευόμενα, μετατρέποντες δηλ. τὴν διδασκαλίαν τῆς Μαθηματικῆς καὶ Φυσικῆς Γεωγραφίας εἰς τὴν Δ'. τοῦ Γυμνασίου τάξιν. Ἐκτὸς δὲ τῆς στενῆς σχέσεως ἐκατέρων τῶν μαθημάτων τούτων πρὸς τὴν πολιτικὴν Γεωγραφίαν τὴν συνδεομένην μετὰ τῆς ἱστορίας, ὑπάρχουσι καὶ ἄλλοι ἔτι λόγοι οἱ ἀναγκάσαντες ἡμᾶς νὰ προτάζωμεν τῆς Ἱστορίας τὴν Μαθηματικὴν καὶ Φυσικὴν Γεωγραφίαν, ὅς συντομίαις χάριν παραλείπομεν. Ὅμως ὅπως ποτ' ἂν ἦ, ἔχουσι νῦν καὶ οὕτως οἱ διδασκόμενοι ἀριστεὸν κείμενον καὶ τῶν δύο τούτων μαθημάτων ἀνεῦ ἄλλης δαπάνης, περιέχον ὅσα εἶνε ἀπαραίτητα πρὸς τὴν ἐν τοῖς Γυμνασίοις διδασκαλίαν ἐκατέρου αὐτῶν.

«Πολὺ λυπηρὸν εἶνε βεβαίως ὅτι δὲν ἐξετιμήθη ἔτι καὶ παρ' ἡμῖν ἡ ἀξία τῆς πολιτικῆς Γεωγραφίας, οὐδὲ κατενόηθη ἢ προκύπτουσα ἐξ αὐτῆς ὠφέλεια. Διὰ τοῦτο, ἐνῶ παρὰ τοῖς σοφοῖς ἔθνεσιν ἔδρα αὐτῆς ὑπάρχει καὶ εἰς τὰ Πανεπιστήμια, παρ' ἡμῖν ἢ διδασκαλία αὐτῆς κατηργήθη καὶ εἰς τὰ Γυμνάσια. Καὶ ὅμως, ἐπειδὴ τὸ μάλλον ἐλαῦνον ἡμᾶς εἶνε νὰ συντελώμεν τὸ κατὰ δύναμιν εἰς τὴν πρόοδον τῆς ἡμετέρας Πατρίδος, μὴ ἀπαθρόνόμενοι ἐκ τούτου δημοσιεύσωμεν προσεχῶς καὶ τὴν προαγγελθεῖσαν πέρυσιν τρίτην περίοδον τῆς Γεωγραφίας τὴν πρὸς χρῆσιν τῶν Γυμνασίων, διότι ἐκ τῆς δημοσιεύσεως πεποιθόμεν ὅτι θὰ ἴδωσιν εἰς ποῖαν ἀπάτην περιέπεσον καὶ οἱ μὴ περιλαβόντες τὸ μάθημα τῆς Πολιτικῆς Γεωγραφίας ἐν τῷ κανονισμῷ τῶν ἡμετέρων Γυμνασίων καὶ οἱ κατενοοῦντες ἔτι τὴν ἀξίαν αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ διδασκαλία τῆς τε Γεωγραφίας καὶ Ἱστορίας κατὰ τὰς διαφόρους διαστάσεις αὐτῶν δὲν δύναται νὰ γείνη καρποφόρος ἄνευ γεωγραφικῶν πινάκων, καθὼς οὐδ' ἡ μουσικὴ ἄνευ διαγραμμάτων, ἔχω τῶν διαφόρων διαστάσεων ἐτοιμοὺς ἤδη πρὸς τύπωσιν γεωγραφικοὺς πίνακας ἐκτὸς τῶν δημοσιευθέντων, ἡ δὲ δημοσίευσίς αὐτῶν δὲν θὰ βραδύνη.

Ἐμετὰ τὴν ἀνωτέρω ἀναγκάειν παρέκδοσιν ὀφείλομεν λόγον τοῖς ἐντετυζομένοις καὶ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἑλλ. Ἱστορίαν, ἣτις λείπει πρὸς τῷ Κ. Πυτσίῳ ἢ μὲν Ἀρχαίᾳ μετὰ τινῶν προσθηκῶν ἐξήχθη διὰ τὸ ὁμοιόμορφον τῆς μεθόδου ἐκ τοῦ πρώτου τόμου τῆς ἐκτενεστερᾶς Γενικῆς Ἱστορίας τοῦ ἰδίου συγγραφέως, ἡ δὲ Μέση καὶ Νεωτέρα, ἐπειδὴ ἦτον ἀνάγκη νὰ ἔχωσι πλείονα ἔκτασιν, δι' οὗς ἀνωτέρω εἶπομεν λόγους, συνηρηολογήθη κατὰ τὴν αὐτὴν μέθοδον ἐκ τῶν ἐκτενεστερῶν Ἱστοριῶν τοῦ Σχλοσσέρου, Βεγκέρου καὶ τοῦ εὐφυοῦς καὶ φιλοπόνου Καθηγητοῦ τοῦ ἡμετέρου πνευματικοῦ Κ. Κωνσταντίνου Παπαρρήγου πούλου καὶ οὕτω κατέστη ὅλον συνεχὲς καὶ πλήρες, ὅσον τὸ ἐφ' ἡμῖν, περιέχον τὰς τέχνας τοῦ ἡμετέρου ἔθνους ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Ὅθεν ἔχουσι καὶ οἱ πρὸ ἡμῖν διδασκόμενοι τὴν ὅλην εἰκόνα τῆς ἡμετέρας πατρίδος, ἐπὶ τῆς ὁποίας βλέπουσι τί ἦσαν οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι, ἐκ τίνων ὠφελήθησαν, ἢ τὰνάπαλιν ἐβλάφθησαν, καὶ τί οὗτοι ποιοῦντες νῦν, καὶ τί μετὰ ταῦτα, ἀνδρούμενοι, δύνανται τὴν ἄλλοτε μὲν κλεινὴν, νῦν δὲ ταπεινὴν καὶ τὰ κρείττω ἐπιζητοῦσαν πατρίδα ἡμῶν νὰ βοηθήσωσι καὶ προαγάγωσιν· »

Τοιοῦτο τὸ πόνημα τοῦ Κ. Βεκαλοπούλου, τὸ ὁποῖον οὐ μόνον πρὸς τὰ Γυμνάσια νομίζομεν χρήσιμον, ἀλλὰ καὶ πρὸς πάντας, θέλοντας νὰ λάβῃ γινῶσιν τῆς γεωγραφίας καὶ τῆς Ἱστορίας. Τῆς ἡμετέρας ἰδίως Ἱστορίας, καὶ μάλιστα τῆς μέσης καὶ νεωτέρας, εὐάριθμοι ἐξ ὑμῶν ἔχουσιν ἀμυδρὰν ἰδέαν· διὰ τοῦτο συνιστῶμεν τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἀναγγελλομένου συγγράμματος, καὶ μάλιστα τοῦ Α' τόμου.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

βιβλιογραφῶν καὶ βιβλιοπωλῶν.

Ἀμερικανὸς τις δικέμων ἐν Λειψίᾳ περιγράφει οὕτω τὴν λίαν περίεργον καὶ ἀξίαν λόγου ἐμπορίαν τῶν ἐν Γερμανίᾳ ἐκδιδόμενων βιβλίων.

« Εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἡ πόλις ἐξ ἧς γράφω τὴν προῦσαν ἐπιστολὴν (πρὸς τὸν συντάκτην τῆς ἐν Βοστώνῃ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν Ἐφημερίδος Transcript) εἶναι ἡ ἐξόχως προαγωγικὴ εἰς βιβλία, ἀλλ' οἱ λαοὶ τῆς Γερμανίας δὲν εἶναι μεγάλοι κατα-

ναλωταὶ βιβλίων. Διότι ἐκδίδονται μὲν κατ' ἔτος ἐν Γερμανίᾳ περὶ τὰ δεκακισχίλια χωριστὰ συγγράμματα, ἀλλ' αἱ ἐκδόσεις αὐτῶν εἶναι σχεδὸν ὅλαι μικραὶ καὶ ἐξ αὐτῶν ὀλίγα ἐπιζῶσιν εἰς τὴν πρώτην τύπωσιν. Εἰς τὴν Ἀμερικὴν σπανιώτατον εἶναι ἀπ' ἐγκντίας ἐκδότης τις νὰ ἐκτυπώσῃ ἐλάσσονα ἀντίτυπα τῶν δέκα χιλιάδων οἰουδήποτε συγγράμματος, ἢ τοῦλάχιστον ποτὲ ἡ πρώτη ἐκδοσις δὲν τυπῶται εἰς ὀλιγώτερα τῶν τεσσάρων χιλιάδων ἀντιτύπων. Ἐν Γερμανίᾳ ὅμως αἱ ἐκδόσεις τῶν βιβλίων γίνονται συνήθως ἐκ τριακοσίων, τετρακοσίων ἢ τὸ πολὺ πεντακοσίων ἀντιτύπων. Ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου ἐξαιροῦνται βεβαίως τὰ μυθιστορήματα, ἅτινα καὶ ἐνταῦθα εὐρίσκουσιν ἀγοραστὰς πολυκρίθμους, πρὸ πάντων κτήτορας βιβλιοθηκῶν δημοσίων καὶ ἀναγνωστηρίων, ἅτινα ὑπάρχουσι καὶ εἰς τὴν ἐλαχίστην γερμανικὴν κώμην καὶ διανέμουσι τὰ τοιαῦτα βιβλία ἐπὶ μικροτάτῃ ἐβδομαδικῇ πληρωμῇ. Συγγράμματα ὅμως μὴ ὑπαγόμενα εἰς τὸν κύκλον τῶν μυθιστοριῶν ἀπευθύνονται εἰς βραχὴν ἀριθμὸν ἀγοραστῶν. Ἐκαστος λόγιος γερμανὸς ἀγοράζει μόνον τὰ ἀπολύτως ἀναγκαιῶντα εἰς τὰς σπουδὰς αὐτοῦ βιβλία, ἀλλὰ περιορίζεται εἰς τὸν ἴδιον κλάδον ὥστε, ἐνῶ ἐκδίδονται ἀλληλοδιαδόχως ὑπὸ Γερμανῶν συγγραφέων βιβλία πραγματευόμενα περὶ φιλοσοφίας, περὶ θρησκείας, περὶ φιλολογίας καὶ περὶ τῶν ἐπιστημῶν, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀναγνωστῶν οἵτινες ἐνδιαφέρονται εἰς ἕκαστον τούτων εἶναι μικρός. Ἡμεῖς ἐν Ἀμερικῇ ἔχομεν πολυκρίθμωτάτα συγγράμματα, ἅτινα δὲν ὑπάγονται οὔτε εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν δημοσίων βιβλίων, οὔτε εἶναι κυρίως ἐπιστημονικά, ἀλλὰ δημοσιεύονται ὑπὲρ τῆς τάξεως τῶν ἐλευθερίως ἀνατρεφόμενων πολιτῶν, οἵτινες ἐπιθυμοῦσι νὰ γινώσκωσι καὶ τι περὶ ἀντικειμένων ἐκτὸς τοῦ κλάδου εἰς ὃν ἐμφιλοχωροῦσιν, ἀλλὰ δὲν ἔχουσι καιρὸν νὰ σπουδάζωσι κατὰ βῆθος ἕκαστον εἶδος γνώσεως. Ἐν Γερμανίᾳ ὅμως ἡ τάξις τῶν τοιούτων γενικῶν ἀναγνωστῶν εἶναι εὐάριθμος, καὶ αὕτως, ἐνῶ οὐδεμία ἄλλη χώρα παράγει πλείονα βιβλία ἀκριβῶς ἰδιάζοντος ἢ τεχνικοῦ χαρακτῆρος, ἢ Ἀγγλίας καὶ ἡ Ἀμερικὴ παράγουσι πολυπληθέστερα γενικωτέρου ἢ εὐρυτέρου χαρακτῆρος, ἅτινα εἰσέρχονται εἰς τὰς βιβλιοθήκας πάντων τῶν κλιῶς ἀνατεθραμμένων πολιτῶν. Παρ' ἡμῖν εἰς τρεῖς ἢ τεσσαρὰς πόλεις τῆς Ὁμοσπονδίας ἐκδίδονται συγγράμματα εἰς μέγαν ἀριθμὸν, καὶ ὅκτω ἢ δέκα καταστήματα διμερίζονται νὰ εἴπω οὕτω τὸ μονοπώλιον αὐτῶν. Ὅταν ἀνοίγωμεν βιβλίον τι ἠξέρομεν ὅτι εἰς τὸν τίτλον αὐτοῦ θὰ ἴδωμεν τὸ ὄνομα τῆς Βοστώνης, τῆς νέας Ἰόρκης ἢ τῆς Φιλαδελφίας, καὶ σπανίως τῆς πόλεως Σικάγου, τοῦ Ἀγ. Λουδοβίκου ἢ τῆς Κινκιννάτης. Εἰς τὴν Γερμανίαν συμβαίνει